

YLI-II [28]

Karjalautsyt, Kieritinkangas / A. Kelmamaa kert. 1966

s. 83-87

Ulkikautisen asuinpaikan
tarkastus 1966

Yli-Ii Karjalankylä Kierikinkangas

28

Pitäjä: Yli-Ii
kylä: Karjalankylä
tila: rn:o 20²
omistaja: Pohjolan Voima osakeyhtiö
peruskartta n:o 351210
löydöt: KM 17061:1-11

Kierikinkankaaksi nimitän kangasta, joka on Iijoen pohjoispuolella Kierikkisaaren eteläpään kohdalla, iistä Pudasjärvelle menevään maantien ja joen välissä; maantietä pitkin paikalle on matkaa Yli-Iiin kirkolta n. 5 km (kilometripylväs on kankaalle johtavan tien haarasta n. 150 m itään, ks. karttaa, liite 1). Kankaalla oli pari pientä soranhakijoiden kaivamaa skoekuoppaa. Pohjoisemmasta kuopasta löytyi pari murua keramiikkaa, muutama kvartsi-iskos ja palaneita luunsiruja; aivan sorakuopan vieressä, sen pohjoispuolella, näkyi pyöreähkö halkaisijaltaan 5 - 5,5 m:n suuruinen painauma, jonka keskikohta oli 40 - 50 cm ympärillä olevaa maanpintaa alempana. (ks. kuvat 1 ja 2, liite 2) Tämän "kodanpohjan" molemmilla puolilla, n. 10 m:n päässä lännessä ja n. 6 m:n päässä kaakossa oli samanlaiset, tosin vähän epäselvemmin erottuvat painanteet. Keskimmäiseen "kodanpohjaan" kaivoin pienen koekuopan (40x70 cm). Siitä ilmeni, että ohuen kunnan alla oli n. 5 cm vahva vaaleanharmaa huuhtoutunut kerros ja sen alla voimakkaan punaruskea n. 10 cm vahva hiekkakerros, jonka alla oli vaaleankeltainen hiekka. Löydöt (KM 17061:6-11) tulivat huuhtoutuneesta ja punaruskeasta kerroksesta.

Löytöpaikka on itä-länsi -suuntaisen kankaan korkeimmalla kohdalla; n. 60 m ymp. (ks. karttaa, liite 1) Kangas muuttuu rämeikköiseksi metsäksi parinkymmenen metrin päässä löytöpaikasta pohjoiseen; n. kolmenkymmenen metrin päässä kodanpohjista etelään maa alkaa laskeutua varsin jyrkästi ja laskeutuu 25 m:n matkalla n. 3 m. Nykyään tämän rinteen juurelle ulottuu Kierikin voimalaitoksen padotusaltaan vesi, mutta kun joki vielä oli luonnontilassa, rinnettä seurasi tasaisehko maastonkohta, joka ulottui joen varsinaiseen rantatörmään saakka; alkuperäiseen joenrantaan löytökohdasta on matkaa n. 100 m.

Tästä löytöpaikasta 450-500 m miltei suoraan itään (suuntaan 14-00) sijaitsee Siiriäisen v. 1963 löytämä ja tutkima, soranotossa jokseenkin kokonaan tuhottu kivikautinen asuinpaikka, (Yli-Ii Karjalankylä Kierikin sorakuoppa, Siiriäisen kert. top. arkistossa) joka on hiukan ylempänä kuin tämä; ja n. 250 m Kierikinkankaasta suuntaan 31-00 sijaitsee Kierikkisaaren rikas asuinpaikka, joka on 3-4 m alempana kuin tämä. Pohjolan Voiman taholta kerrottiin, että Kierikinkangas

ei tule jäämään veden alle eikä sieltä aiota ottaa soraa, mutta Iijokilaakson esihistorian selvittämisen kannalta on erittäin tärkeitä, että tämäkin paikka saadaan tutkituksi.

liitteet:

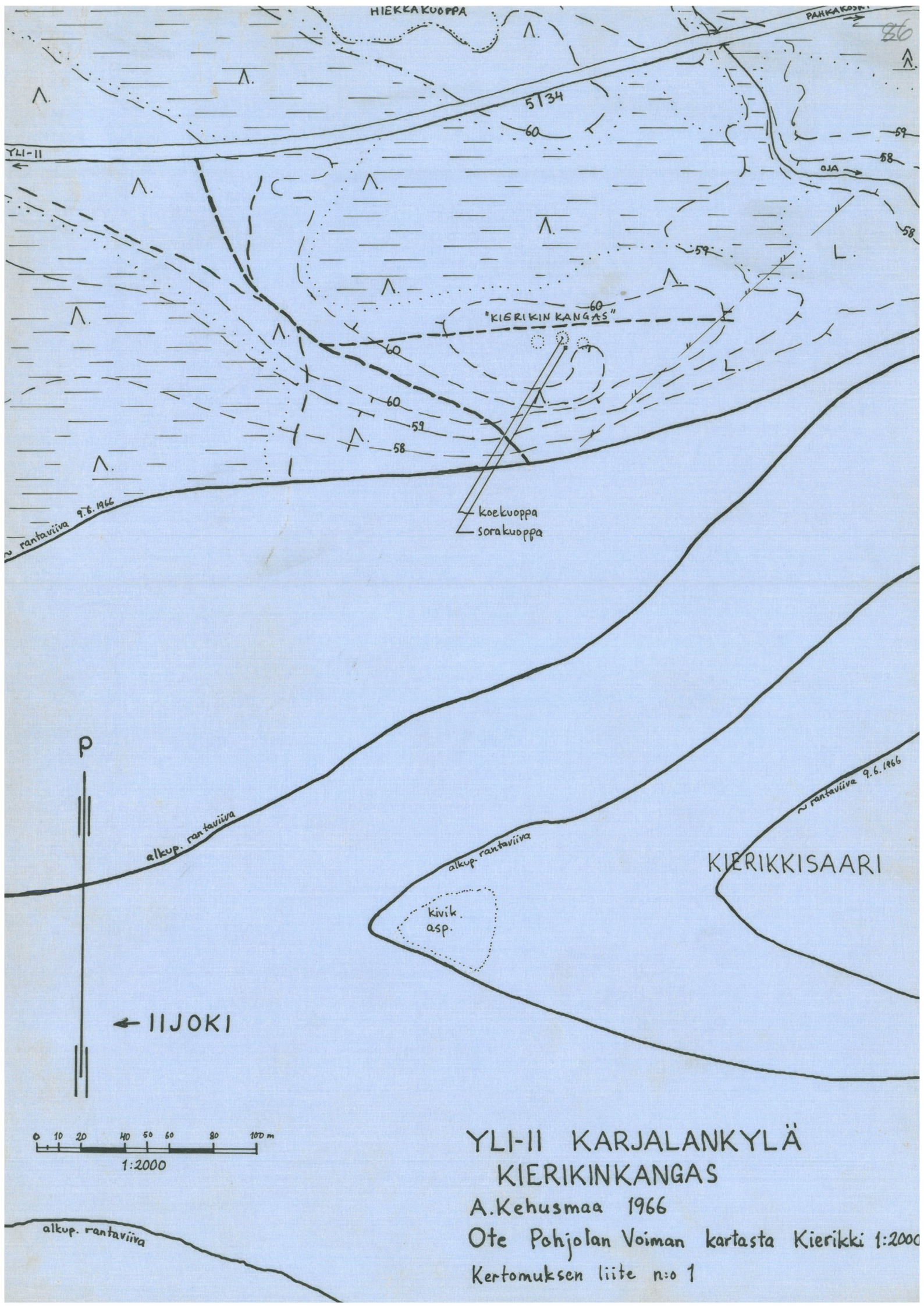
1 kartta

valokuvat ff. 31669-70

Helsingissä, 28.10.1966

Aimo Kehusmaa

Aimo Kehusmaa , hum.kand.

YLI-II KARJALANKYLÄ
KIERIKINKANGAS

A. Kehusmaa 1966

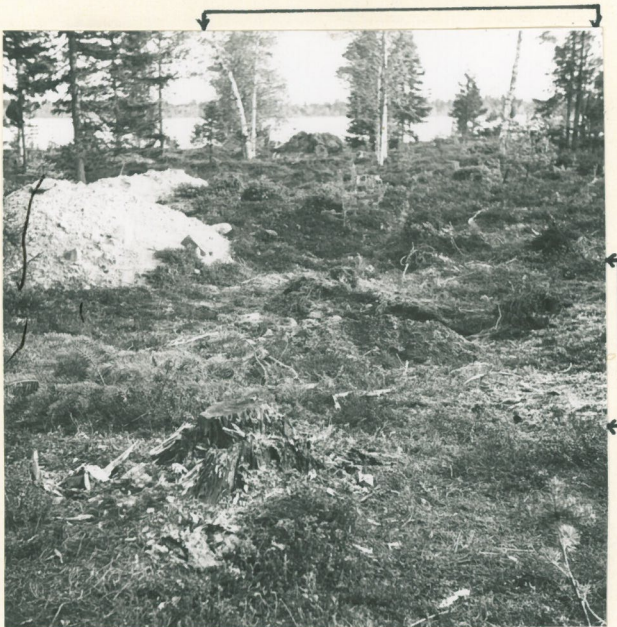
Ote Pohjolan Voiman kartasta Kierikki 1:2000

Kertomuksen liite n:o 1

f 31669

Kuva 1. Keskimäinen „kodar pohja”
lännestä kuvattuna.

f 31670

Kuva 2. Keskimäinen „kodar pohja”
itäkoillisesta kuvattuna. Sen keskellä
näkyv koekuoppa. Vasem malla
soran hakijoiden kaivamaa maata.